
Tekijä Hanna Herva

Työn nimi Luonto, psykedelia ja dekadenssi

Laitos Muotoilun laitos

Koulutusohjelma Muoti

Vuosi 2018

Sivumäärä 72

Kieli suomi

Tiivistelmä

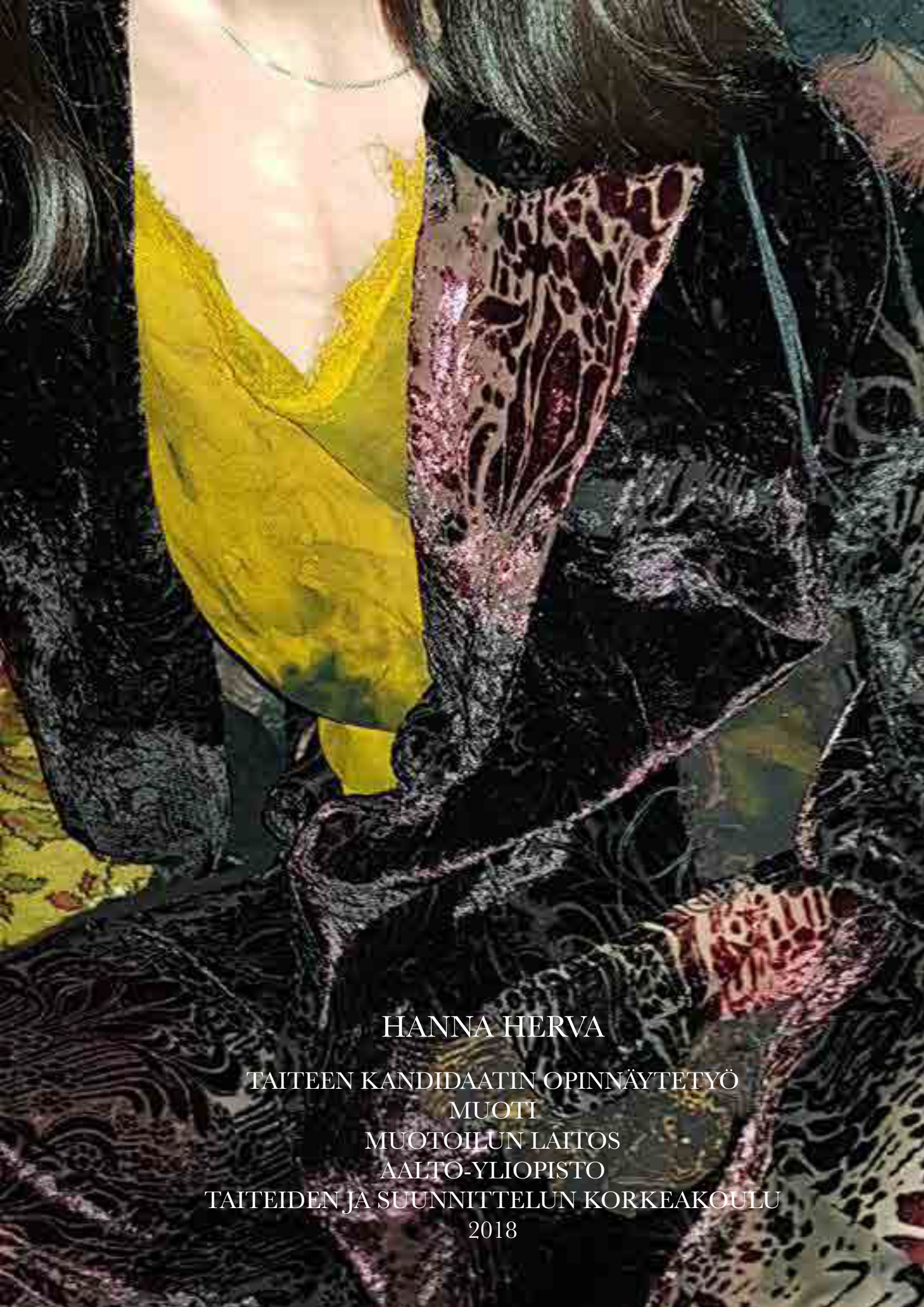
Taiteen kandidaatin opinnäytetyöni koostuu produktiivisesta ja kirjallisesta osuudesta. Produktiivinen osa on seitsemän asun miestenvaatemallisto, joka on suunniteltu ja toteutettu syksyn 2017 ja kevään 2018 aikana ja esitelty vuoden 2018 Näytöksessä.

Opinnäytteeni fokus ja lähtökohta on produktiivisessa osassa, jota kirjallinen osuus tukee analysoimalla ja havainnollistamalla prosessia malliston suunnittelun ja tekemisen taustalla. Tekstissä pyrin erittelemään malliston lähtökohtia, avaamaan prosessia kronologisesti luonnoksista materiaalien kehittelyn ja kaavoituksen kautta valmiisiin tuotteisiin.

Malliston taustatutkimuksen aiheina ovat luonto, psykedelia sekä dekadenssi, ja vaatteellisena viitekehystenä toimiva amissien vaatetus. Kokonaisuutena eri aiheet tulkitsevat lopun ajan odottamiseen liittyvien hedonismin, merkityksettömyyden ja eskapismin teemoja.

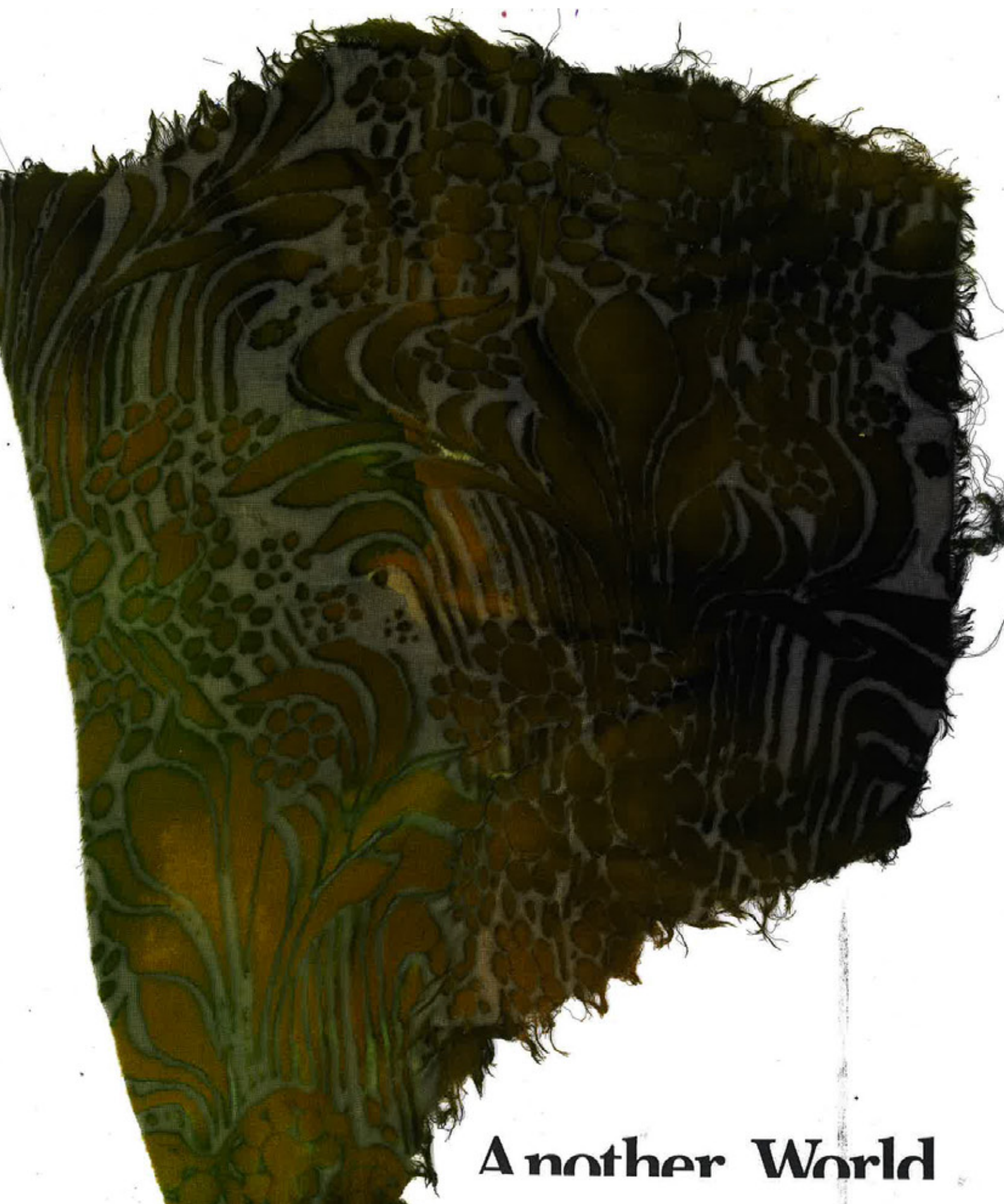
Tavoitteeni on oppia hallitsemaan malliston tekemiseen liittyvää kokonaisprosessia sekä löytää itselleen hedelmälliset ja luontevat tavat taustatutkimuksen tulkitsemiseen, työskentelyyn ja itseilmaisuun. Konkreettisena tavoitteena on toteuttaa noin seitsemän asun miestenvaatemallisto, joka täyttää tietyn subjektiivisen esteettisen ja laadullisen tason. Opinnäyte keskittyy taustatutkimuksen aiheiden esittelyn lisäksi paljon itse malliston toteuttamiseen liittyviin vaiheisiin käytännössä kuten materiaalien työstämiseen sekä omien työtapojen ja lopputuloksen arviointiin.

Avainsanat muoti, vaatesuunnittelu, miesten muoti, psykedelia, eskapismi, dekadenssi, amissit, painokangas, neule, polttopaino

HANNA HERVA

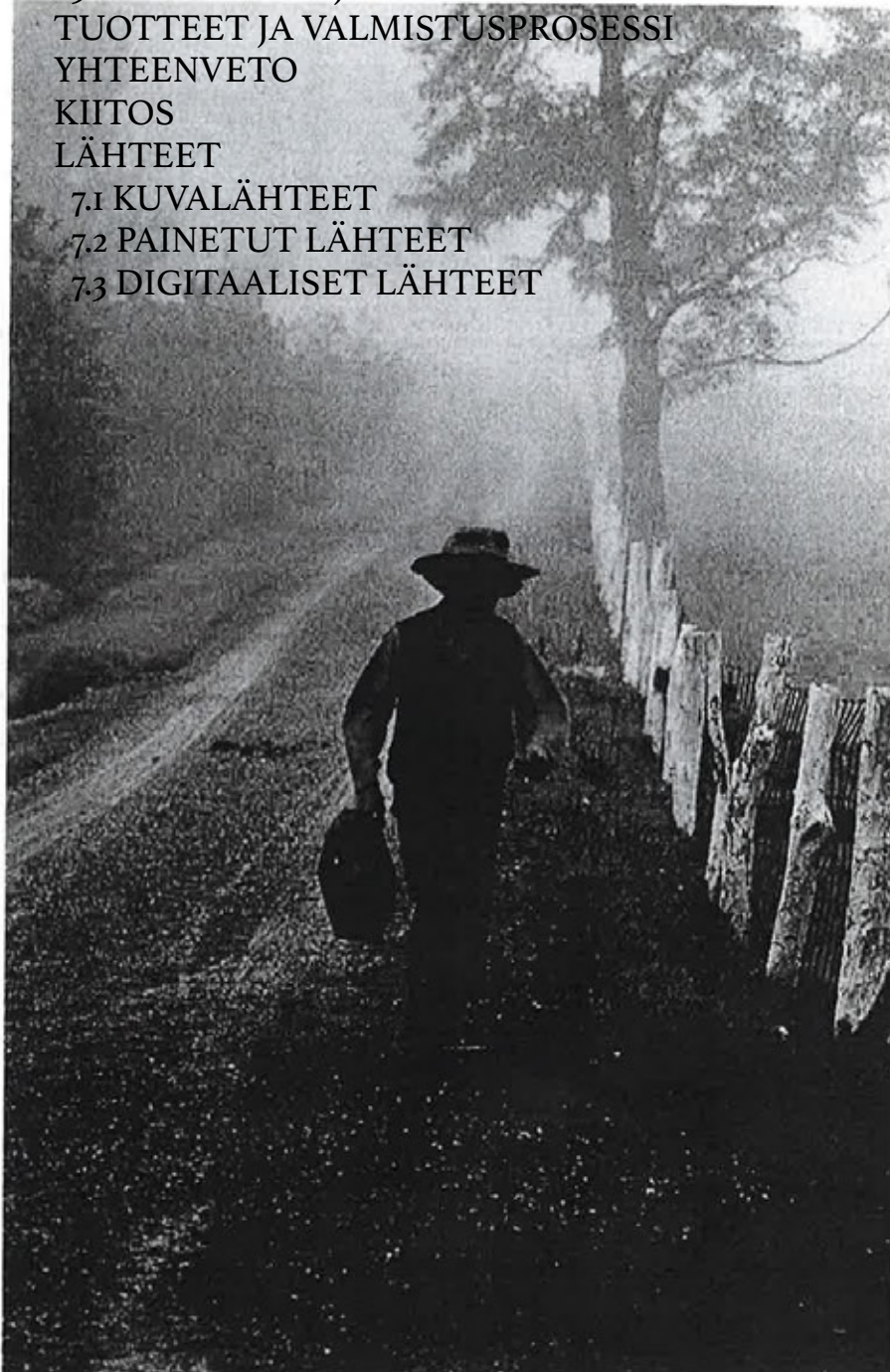
TAITEEN KANDIDAATIN OPINNÄYTETYÖ
MUOTI
MUOTOILUN LAITOS
AALTO-YLIOPISTO
TAITEIDEN JA SUUNNITTELUN KORKEAKOULU
2018

Another World

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	s. 6-9
2. LÄHTÖKOHDAT	s.10
2.1 HIPIT JA PSYKEDELIA	s. 10-13
2.2 DEKADENSSI	s. 14-17
2.3 VAATTEELLINEN TAUSTATUTKIMUS – AMISSIT	s. 18-21
3. SUUNNITTELUPROSESSI	s. 23
3.1 MATERIAALIT	s. 23
3.11 PAINOKANKAAT	s. 24-32
3.12 NEULEET	s. 34-39
3.13 NAHKA JA TURKIS	s. 40-45
3.2 KAAVOITUS JA PROTOTYYPIT	s. 46-53
4. TUOTTEET JA VALMISTUSPROSESSI	s. 54-59
5. YHTEENVETO	s. 60-65
6. KIITOS	s. 66-67
7. LÄHTEET	s. 68
7.1 KUVALÄHTEET	s. 69-70
7.2 PAINETUT LÄHTEET	s. 71
7.3 DIGITAALISET LÄHTEET	s. 71

Tarkemmat tiedot kuvista löytyvät osiosta 6.1 KUVALÄHTEET

1. JOHDANTO

Taiteen kandidaatin opinnäytetyöni koostuu produktiivisesta ja kirjallisesta osiosta. Produktiivinen osa on seitsemän asun miestenvaatemallisto, joka on suunniteltu ja toteutettu syksyn 2017 ja kevään 2018 aikana ja esitelty vuoden 2018 Näytöksessä. Opinnäytteeni fokus ja lähtökohta on produktiivisessa osassa, jota kirjallinen osuus tukee analysoimalla ja havainnollistamalla prosessia malliston suunnittelun ja tekemisen taustalla

Aikaisemmat opintoni ennen Aalto-yliopistoa koostuivat vaatetusompeleijan tutkinnosta ja parin vuoden vaatesuunnittelun opiskelusta Lahden Muotoiluinstituutissa. Koin ompelijan koulutuksen sekä helpottavan että rajoittavan työskentelyäni. Lähestymistapani on kirjaimellisesti kaavoihin kangistunut enkä kykene lähestymään kaavaa niin kokeellisesti kuin haluaisin. Mallistoni sisältää kuitenkin klassisia perusvaatteita sellaisenaan miesten puvuista lähtien, joiden kaavoittamista ja haastavien materiaalien ompelua aikaisempi taustani selvästi siivitti.

Kokemukseni malliston teosta rajoittuivat toisen vuoden yhteistyömalliston tekoon Milka Seppäsen ja Ville Pölhön kanssa. Olin lopputulokseen yllättävän tyytyväinen, mutta tiedostin, että vastuun jakaminen muiden kanssa teki lopputuloksen onnistumisesta vähemmän henkilökohtaisen. Mallisto oli harmoninen, vaikka itse prosessista jäi sekava kuva. Tuntui, ettei sen kulku ollut suurimman osa ajasta omissa käsissämme. Odotin oman malliston tekemistä, sillä jatkuva kommunikointi ryhmässä oli ajoittain turhauttavaa ja hidasta. Toisaalta kolmen ihmisen ryhmätyö oli tuotteliasta, ja auttoi pitämään etäisyyttä ja objektiivisuutta työhön, mitä tulin myöhemmin kaipaamaan yksin työskennellessäni.

Suhteeni muotiin on ristiriitainen, ja käytän tässä sanaa muoti kuvaamaan kaikenlaista ihmisten pukeutumista rajaamatta tai arvottamatta sitä sosiologisten tai fysiologisten syiden perusteella. Muoti on kiehtovan monikerroksinen ilmiö, joka koostuu erilaisista sosiaalisista,

Claudio Carum, do coque de pic

taiteellisista, poliittisista, funktionaalisista ja ekonomisista puolista. Muoti heijastaa yhteiskuntaa, sen arvoja, ja on jatkuvassa muutoksessa kuten maailmakin. Se on väistämätön osa kulttuuriamme, sosiaalinen kuori, oman persoonan tarkastelun sekä viestinnän väline, jonka ulkopuolelle ei tässä yhteiskunnassa täysin pääse. Muotiteollisuus taas on pitkälti tarpeettomiin haluihin, tyytymättömyyteen ja kuluttamiseen tähtäävä teollisuuden ala, joka toimii ympäristön ja ihmisoikeuksien kustannuksella, ja niiden pahoinvoinnista juurikaan piittaamatta.

Nykyinen länsimainen yhteiskunta toimii liberalistisen humanismin arvojen pohjalta. Se uskoo ihmisen ainutlaatuisuuteen ja elämän merkityksen löytämiseen jokaisen yksilön henkilökohtaisista tunteista ja kokemuksista. Tämä linkittyy vahvasti kuluttamiseen ja oman identiteetin rakentamiseen osana sitä. Yksilökeskeinen ajattelutapa, teknologia ja sosiaalisen median alustat ovat siivittäneet kollektiivisten arvojen pirstaloitumista ja esteettistä moniäänisyyttä. Ennen yksiselitteisten yhteisten arvojen ja esteettisten sääntöjen tilalle on tullut miljoonia yhtä tärkeitä subjektiivisia käsityksiä kauneudesta ja merkityksestä.

Kun kaikki ovat erityisiä, kukaan ei ole. Tämä erilaisuuden ja samanlaisuuden paradoksi on välttämätön osa muodin entiteettiä, mutta nykyisen jatkuvan individualistisen informaatiotulvan alla olemisen turruttaa. Myös humanistinen maailmankuva murtuu siihen, ettei ihmisen tietoisuus olekaan yksiselitteisen minän ääni ja luotettava merkityksen lähde, vaan useiden biokemiallisten reaktioiden ja ihmisen dna:han koodattujen algoritmien synnyttämiä ristiriitaisia impulsseja.

Muoti tulkitsee tätä ihmisenä olemisen eksistentiaalista kriisiä, joka näkyy mielestäni merkityksettömyyden korostamisena, keinotekoisuuden ja luonnollisuuden, populaari- ja alakulttuurien sekä uskonnollisen kuvaston iloisena toisiinsa sotkeutuneena sekamelskana. Se kuvaa nykyihmisyyden koko kirjoa muuttuvassa ympäristössä sekä subjektiivisten arvojen ja niiden merkityksettömyyden ristipaineessa. Koen tällaisessa tilassa työskentelyn huojentavana. Se vapauttaa uuden luomisen paineesta, mutta saa helposti kyseenalaistamaan kaiken merkityksen. Ehkä jopa tyytymään siihen, ettei sellaista ole.

Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä eri sukupuolille suunnattu vaatemallisto ei välttämättä tulevaisuudessa ole hedelmällisin konteksti muodille. Tietotekniikka, internet ja keinoäly muokkaavat käsitystämme ihmisyydestä ja ihmisenä olemista tavoilla, johon käsityskykymme ei vielä riitä. On kiinnostavaa nähdä, mikä on on muodin rooli ja merkitys tulevaisuudessa. Eriytyykö se taiteellisten ja teknologisten tarpeiden mukaan, ja muuttuuko sen sosiaalinen rooli ihmisten välisessä kommunikoinnissa ja ihmisyyden tulkitsemisessa?

Ajatukseni muodista eivät suoraan korreloi malliston tai sen takana olevan prosessin kanssa. Halusin kuitenkin kuvailla ajatuksiani, jotka olivat osittain alitajuinenkin lähtötilanne opinnäytteen tekemiselle. En esittele ajatuksiani faktana, vaan omiin tunteisiin pohjautuvana pohdintana, jonka toivon aukaisevan lukijalle syitä valitsemiini taustatutkimuksen aiheisiin, malliston tunnelmaan ja opinnäytteeni tavoitteisiin.

Malliston tekeminen on laaja kokonaisuus, jossa luodaan taiteellisen työn ja toimivan suunnittelun avulla konsepti, ja toteutetaan mallisto. Se vaatii monien pienempien kokonaisuuksien hallintaa, ja kykyä koostaa ne laajemmaksi kuvaksi malliston entiteetistä ja suunnasta, johon se on kehittymässä. Tavoitteeni on oppia hallitsemaan tätä kokonaisuutta jättäen silti tilaa kehittymiselle ja muutoksille. Pyrin kehittämään itsesäätelytaitojani ja -tuntemustani oppien käsittelemään prosessiin liittyviä keskeneräisyyden ja epävarmuuden tunteita sekä saavuttaa tietty itseäni tarpeeksi tyydyttävä esteettinen ja laadullinen taso, joka korreloi taustatutkimukseni kanssa ja muodostaa relevantin kokonaisuuden.

Opinnäytteeni pääpaino on mallistossa ja kirjallisessa osuudessa pyrin erittelemään malliston lähtökohtia, avaamaan prosessia kronologisesti luonnoksista materiaalien kehittelyn ja kaavoituksen kautta valmiisiin tuotteisiin. Yhteenvetona rakennan puitteet oman työskentelyni, oppimani sekä itse malliston arvioimiseen.

2 LÄHTÖKOHDAT

Suunnittelijan prosessi alkaa yleensä taustatiedon keruulla. Vaikka kyse on usein visuaaliseen materiaaliin nojaavasta työskentelystä, aiheen valitseminen pelkästään sen esteettisyyden perusteella ei tuntunut oikealta ja tarpeeksi mielenkiintoiselta vuoden työksi. En ollut varma millainen suunnittelija olen, mutta tiesin, että ihmisenä olin kiinnostunut utopioista, maailmanlopun skenaarioista, kaiken merkityksettömyydestä ja merkityksellisyydestä, ja merkillisyydestä. Tällaisen ajatuksen muuttaminen vaatemallistoksi vaatii haluttavan tunnelman pilkkomista osiin, ja pohdiskelua siitä mistä se itse asiassa koostuu suhteessa vaatteeseen. Ja koska kyse on vaatteesta, joka on vahvasti fyysinen kappale, liallinen analysointi ja abstraktit mietinnöt eivät aina johda mielekkäimpään lopputulokseen. Materia on kuitenkin materiaa, joka reagoi ensisijaisesti aineellisessa maailmassa luoden abstrakteja mielikuvia, osin hallitsemattomasti.

Alku oli kankea. En tuntunut osaavan sanallistaa haluamaani, jotta olisin päässyt käsiksi toivomaani visuaaliseen materiaaliin, joten aloin vain kerätä kaikenlaista sykehdyttävää materiaalia matkoilta, näyttelyistä, kirjastoista ja internetistä. Odotin, että keräämistäni kuvista paljastuisi jokin punainen lanka, jota seurata. Koin, että päämäärättömällä kuvien keräämisellä pääsin ylittämään sanojen luomat esteet, ja aloin hahmottaa ja eritellä aiheittani konkreettisemmin. Huomasin, että itselleni luontevin tapa taustamateriaalin keruuseen oli sanojen ja kuvien luoma vuorovaikutteinen etsiminen.

2.1 HIPIT JA PSYKEDELIA

Toivoin, että olisin päässyt tästä hippeihin kohdistuvasta päähänpinttymästä, varsinkin ohittaessani joka päivä naapurikorttelin naamiaiskaupan näyteikkunassa olevan hippiasun. Hipit ovat aiheena kulunut ja naiivi. Sen ajatusmaailma kuitenkin miellytti. Halusin karata

utopiaan rakkaudesta, hyväksymisestä ja luonnon läheisyydestä, enkä käsitellä sitä todellisenä ilmiönä tai pukeutumistyylinä. Halusin yrittää havainnollistaa ideologiaa enkä sitä, että maailman piti vallata rakkaus ja solidaarisuus, ja nyt Kristianian lapset ovat vain huumeongelmaisten vanhempiensa traumatisoimia. Päätin keskittyä ennemminkin käsitteisiin luonto, sopusointu ja psykedelia.

Luonto ja sopusointu luonnon kanssa tarkoittivat itselleni visuaalisesti jonkin asteista maatuneisuutta, kuluneisuutta ja elämän kiertokulkua. Edellisen vuoden estetiikan tunneilta mieleeni oli jäänyt termi *Sabi* on japanilaisessa estetiikassa alun perin kirjallisuudesta teetaiteeseen laajennut termi, joka kuvaa vanhuuden, patinan ja epätäydellisyyden luomaa hienostunutta ja surumielistä kauneutta.¹

Pidin tästä elämän patinoiman kauneuden ajatuksesta. Mietin aikaisempia mallistoja ja huomasin epäluonnollisen ja luonnollisen vaihtelun toistuvan sekä edelleen viehättävän. Halusin mallistoni kuvastavan entisen loistonsa ja parhaat päivänsä nähneitä juhlija maailmanlopun koittaessa.

Psykedelia käsitteenä taas liittyy vahvasti psykedeelisiin päihteisiin (meskaliini, LSD, psilosybiini ja DMT²), jotka levisivät länsimaissa laajemmalle 1960-luvulla hippiliikkeen vaikutuksesta. Psykedeelinen taide ja musiikki pyrkivät monesti toistamaan muunnellun tietoisuuden kokemusta, ja siihen liittyy muun muassa avaruudellisten suhteiden, perspektiivin ja mittasuhteiden vääristyneisyys.³ Esimerkiksi kirjailija ja yhteiskuntakriitikko Aldous Huxley kuvaili meskaliinin vaikutusta esseessään *Tajunnan ovet*.

“Paikka ja etäisyys eivät enää juurikaan kiinnosta. Mieli havannoi todellisuutta olemisen intensiteetin, merkityksen syvällisyyden ja kuvioden sisäisten suhteiden perusteella—Mieleni oli kiinnostunut mittojen ja asemien sijaan pikemminkin olemisesta ja merkityksestä.”⁴

¹ <http://tieteentermipankki.fi/wiki/Estetiikka:sabi>

² https://en.wikipedia.org/wiki/Psychedelic_drug

³ <https://en.wikipedia.org/wiki/Psychedelia>

⁴ Huxley 1954 s.32

Psykedeeliseen kokemukseen liittyy ajatus mielen tutkimattomista puolista, joihin aivoilla ei normaalitilassa ole pääsyä, mutta psykedeelien vaikutuksen alaisena mieli vapautuu sen normaaleista ajattelun rakenteista.⁵ Yuval Noah Harari on israelilainen historiantutkija, professori ja kirjailija. Hän pohtii kirjassaan *Homo Deus* Huomisen lyhyt historia ihmiskunnan tulevaisuutta, ihmisen kokemia tietoisuuden tiloja, sen rajoja ja mahdollisuuksia laajentaa sitä teknologian avulla. Hän kirjoittaa ihmiskunnan suhtautumisesta tietoisuuden laajentamiseen historian aikana. ”Monet esimodernit kulttuurit uskoivat, että on olemassa korkeampia tietoisuuden tiloja, joihin ihmiset saattoivat päästä mietiskelyn, huumeiden ja rituaalien avulla. Samaanit, munkit ja askeetikot tutkivat järjestelmällisesti mielen mystisiä alueita ja toivat palatessaan mukanaan henkeäsalpaavia tarinoita. He kertoivat kokemistaan tuntemattomista äärimmäisen tyyneyden, terävyyden ja herkkyyden tiloista. He kuvailivat, miten miten mieli laajeni äärettömäksi ja katosi tyhjyyteen.- - Moderni länsimainen kulttuuri on siinä mielessä ainutlaatuinen, että siitä puuttuu erityinen ihmisryhmä, joka yrittäisi kokea poikkeuksellisia mentaalisia tiloja. Se uskoo, että kaikki, jotka tätä yrittävät ovat huumeidenkäyttäjiä, mielisairaita tai huijareita.”⁶

Psykedeelistä kokemusta voi yrittää havainnollistaa myös taiteen avulla. Psykedeliasta inspiraationsa ammentaviin teoksiin liittyvät usein hehkuvat värit saattavat perustua asioiden yhtäkkiseen holistiseen merkityksellisyyteen, jonka kokeminen on tyypillistä psykedeelisessä kokemuksessa kuten Huxley kuvaili : “Toisille taas paljastuu alastoman olemassaolon ja itsenään ilmenevän, käsitteellistämättömän tapahtuman loisto, sen ääretön arvo ja merkityksellisyys.”⁷

Opinnäytteessäni en pyrkinyt niinkään tunkeutumaan ennen kokemattomiin mentaaliin tiloihin kuin aiheen käyttämistä yksiselitteisessä ja kliseisessäkin mielessä hauskan ja keveän kuvaston tuomisessa mallistooni. Viehätykseni psykedeeliseen taiteeseen on sen hilpeässä, naiivissa yltäkylläisyydessä, jossa on usein hivenen synkkä tai uhkaava pohjavire. En halunnut hautautua liian syvälle ihmisen mentaalisten tilojen abstrakteihin kokemuksiin, vaan tukeutua mallistoa tehdessäni konkreettisesti visuaalisesti helposti ymmärrettävään ja jopa humoristiseen aiheeseen.

⁵ <https://en.wikipedia.org/wiki/Psychedelia>

⁶ Harari, 2017 s.364-365

⁷ Huxley, 1956 s.37

2.2 DEKADENSSI

Yksi ensimmäisistä muistiinpanoista malliston tekemistä edeltävältä kesältä oli “eskapismi, dekadenssi ja glitter”. Halusin, että mallistossani olisi luontoa, pyhyyttä, kapinaa, hetkellisyyttä ja hedonismia.

Dekadenssi on 1800-luvun lopun taidesuuntaus, joka vaikutti eniten kirjallisuudessa, mutta myös muillakin taiteen alueilla.⁸ Puhuttaessa Dekadenssista on tärkeää avata myös käsitettä *Fin de siècle*, jolla viitataan 1800–1900-luvun vaihteessa Euroopassa vallinneeseen ilmapiiriin, jolle tunnusomaisia piirteitä olivat pitkän rauhanajan ja yltäkylläisyyden sekä teollistumisen aiheuttama ylhäistön pitkästyneisyys, pessimismi sekä rappion ja keinotekoisuuden ihailu.⁹

Fin de siècle oli aikaa, jolloin kehitys tarkoitti pitkälti ihmisen kiihtyvää irtautumista luonnosta. Goncourtin kirjailijaveljesten mielestä dekadenssi on teollistumisen myötä yhteiskunnan yksilölle asettamista kestäättömistä vaatimuksista johtuvaa modernia melankoliaa.¹⁰ Kehityksen tuoma hyvinvointi vierannuttaa meitä elämästä ja taannuttaa ihmistä, ja siksi saa olomme epämukavaksi, mikä on David Weirin mukaan kehityksen paradoksi.¹⁰ Dekadenssi kytkeytyy suoraan rappion ja taantumuksen teemoihin sekä lopun aikojen odotukseen ja niiden kokemiseen. Tämä johti tietynlaiseen arvonihilismiin, joka vaikutti rappion, turmeluksen, keinotekoisuuden ja perversioiden estetisointiin sekä yleiseen väsähtäneisyyden, ironian ja nautinnonhalun ilmapiiriin⁹ kuten Merezkovskin Julianus-romaanissa on kuvailtu.

*—kaksikymmenvuotiaina he olivat jo vanhuksia - - he olivat kyllästyneet kirjallisuuteen, naisiin, vanhoihin sankaruus-ihanteisiin ja uusiin paheisiin; he olivat henkeviä nahjuksia, joiden suonissa virtasi sammuvien sukujen väljähtynyt veri.*¹¹

⁸ <http://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:dekadenssi>

⁹ https://fi.wikipedia.org/wiki/Fin_de_siècle

¹⁰ Ahlava, 2010.

¹¹ Merezkovski, 1923. s.215 (toim. Lyytikäinen)

Tätä kaikkea paettiin moraalisesti tarkoituksettomaan kauneuteen ja oopiumin, hasiksen ja viinin avulla aikaansaataisiin “keinotekoisin paratiiseihin”, joista dekadenssin symbolismin ja estetismin keskushahmo¹² Baudelaire kertoo teoksessaan *Les Paradis artificiels* (1860).¹³ Koko elämän estetisointi ja perversioiden ihannointi johti myös androgyniaan ja sukupuoliroolien sekoittumiseen¹⁴, jossa miehille oli ominaista ‘naismaiset’ piirteet kuten tunneherkkyys ja oman viehätysvoiman korostus. Dekadentti mies teki koko elämästään taideteoksen koskien ruumistaan, käyttäytymistään, tunteitaan, intohimoaan ja olemassaoloaan.¹⁵

Halusin käyttää dekadenssin ilmapiiriä oman mallistoni tunnelman lähteenä. Minua kiehtoi sen lopun läheisyydestä johtuva moraalinen arvottomuus, asioiden merkityksettömyys sekä androgynin miehen ihanne. Koin sen puhuttelevan myös nykyaikaa, jossa ikävystyneisyys, merkityksettömyys ja teknologia kulkevat yhdessä lopun alkua ennustavien kriisien kuten ilmastonmuutoksen ja siitä johtuvan yleisen resurssipulan eli vesi-, öljy-, ruoka-, ja pakolaiskriisien kanssa.

Harari kuvaa modernin maailman tyytymättömyyttä mielestäni osuvasti: “Kaikkivoipaisuus on näkyvissemme, melkein ulottuvillamme, mutta allamme avautuu tyhjyys. Käytännön tasolla moderni elämä on jatkuvaa vallan tavoittelua maailmankaikkeudessa, jolla ei ole enää merkitystä. Moderni kulttuuri on kaikkia edeltäjiään mahtavampi, ja se tutkii, keksii, löytää ja kasvaa koko ajan. Samaan aikaan se kuitenkin kärsii suuremmasta eksistentiaalisesta ahdistuksesta kuin mikään aiempi kulttuuri.”¹⁶

Oscar Wilden esseessään “The Decay of lying” mainitsema nimitys *väsyneiden hedonistien klubi*¹⁷ ei ole mielestäni kaukana nykypäivän individuaaleista yksilöistä, jotka ovat jokapäiväisen hengissä selviämisen aiheuttaman merkityksellisuuden puutteessa tehneet jokaisesta elämänsä osa-alueesta sosiaaliseen arvostukseen nojaavaa visuaalista sisältöä.

Mallistossani dekadenssi nivoutuisi yhteen luonnon, sopusoinnun ja psykedelian kanssa, joka toimisi vastauksena ja pakokeinona nykyiseen fin de siècleen. Luonto nähdään siinä uudelleensyntymisen tilana, jossa toimetttömyyden ja paheiden kyllästämä hedonisti pääsee taas käsiksi siihen mistä on vieraantunut.

¹² Dempsey, 2002 s.135

¹³ <http://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:dekadenssi>

¹⁴ Kantokorpi, 1998. s.27

¹⁵ Molarius, 1998. s.163

¹⁶ Harari, 2017. s. 211

¹⁷ Riikonen, 1998

2.3 VAATTEELLINEN TAUSTATUTKIMUS – AMISSIT

Vaatteelliset lähtökohtani syntyivät aikaisemmista teemoista lähteneen *hihhuli* sanan ympärille. Laajensin hihhulin merkitystä mallistossani koskemaan myös uskonnollisten ryhmien edustajia. Toinen yhdistävä tekijä oli eskapismi, jota kaikki mallistoni aiheet kuvasivat eri muodoissaan. Pakoa luontoon, pyhyyteen, jumalaan, päihteisiin tai tiukkoihin normeihin. Pidin puhtauden ja viattomuuden nivoutumisesta yhteen rappion kanssa. Puritaanisuuden, sotkeutumisesta huumeisiin, multa ja kuolemaan.

Koska käsittelen amisseja vain pukeutumisen kannalta, keskityn tässä amissien pukeutumiseen ja niiden syihin enkä muuhun historiaan tai kulttuuriin. Amissit ovat alun perin Sveitsistä toisen eurooppalaisen anabaptistiryhmä mennoniittien kanssa Yhdysvaltoihin kulkeutuneita kristittyjä¹⁸. 1690-luvulla Amish-liikkeen isä Jakob Amman irrottautui mennoniiteista ja ensimmäiset amissit olivat pienviljelijöitä, ja varhaiset amissivaatteet olivat yksinkertaisia ja sopiva maanviljelyyn ja keittiöön.

Amissit erottavat itsensä modernista maailmasta ja pyrkivät erottumaan siitä, sillä he kokevat ulkopuolisen maailman pahuuden ja turmeltuneisuuden paikkana.¹⁹ He pyrkivät suojelemaan omaa yhteisöään ja torjumaan ulkopuoliset vaikutteet. Amissien kulttuurissa on kirjoittamaton ohjenuora *Ordnung*; jolle ei ole tarkkoja sanallisia määritteitä, mutta se pitää sisällään yhteisöllisyyden, rakkauden, tyytyväisyyden ja tasavertaisuuden pyrkimyksen²⁰, joka määrittelee myös vaatetusta.

“Amissi-univormu” kuvaa erottautumista maallisesta ja yksilöllisyydestä. Se kuvaa tottelevaisuutta, nöyryyttä ja vaatimattomuutta sekä yhteenkuuluvuutta ja keskinäistä tasa-arvoa¹⁸. Samanlaiset vaatteet kertovat muulle maailmalle keitä he ovat ryhmänä. Se on solidaarisuuden merkki, joka korostaa yhteisöllisyyttä ja häivyttää yksilöllisen identiteetin, koska omaa yksilöllisyyttä, viehättävyyttä tai arvoasemaa ei voi osoittaa vaatetuksella.²¹

From Katherine Taylor's 1921 *Travel* article, captioned: "The start of a glorious day in town: first the shop windows, then market, and 'mebbe fer all, if Pop sells the reifer,' two plates of pink ice cream."

mpanying the picture of a rapt young girl, stresses worldly tempta-
 even more explicitly: "Will this little person grow up to 'dress plain,'
 something older than Eve make her swerve to 'the world and pink
 23

¹⁸ Hostetler, 1989. s.13

¹⁹ <https://fi.wikipedia.org/wiki/Amissit>

²⁰ Hostetler, 1989. s.84

²¹ <http://www.exploring-amish-country.com/amish-clothing.html>

LA PATRIA IN PERICOLO

Vaatteet valmistetaan itse alusvaatteita ja miesten takkeja lukuun ottamatta, ja kaikki pukeutuvat samalla tavalla lapsista aikuisiin²². Naisten vaatetukseen kuuluu yleensä mekko, hattu ja essu tai viitta. Mekot ovat yleensä pitkähihaisia ja yltävät polven alapuolelle. Ne ovat aina yksivärisiä ja yleisimmät värit vaihtelevat mustasta ja sinisestä viininpunaiseen, tumman vihreään ja beigeen riippuen yhteisöstä.²³ Mekkojen kanssa käytetään yleensä esiliinaa tai hartiaviittaa kahdeksanvuotiaasta lähtien. Ulos lähtiessään naiset peittävät päänsä rukoushatulla, jolla ilmennetään alistumista Jumalan ja miehen edessä.²² Yleensä se on valkoinen, mutta ulkomaailmaan tai kirkkoon lähtiessä käytössä on paksumpi musta hattu.²⁵ Korut, meikit, kokovartalopeilit ja hiusten leikkaaminen ovat kiellettyjä.²³

Miesten vaatetus koostuu paidasta, ja mustasta kauluksettomasta ja taskuttomasta takista, joka muistuttaa 70-luvun nehrutakkia. Housut on tehty villasta tai puuvillasta, ja yhä useammin rypistymättömästä polyesteristä. Soljet, vyöt ja vetokejut eivät ole sallittuja, sillä ne lasketaan koristuksiksi, vaan niiden tilalla toimivat henkselit ja napit.²⁴ Polyesterin tuleamisen jälkeen amissimuodin liikahtelut ovat olleet muuhun maailmaan verrattuna hiljaisia, koskevat yleensä jotain uudenlaista kangasta erilaisella rakenteella tai sävyllä.²⁶

Amissien eleetöntä pysähtyneisyyttä henkivä pukeutuminen toimii sekä kontrastina että yhdistävänä tekijänä mallistossani. Amissien tarkoin säädelty oman identiteetin häivyttävä vaatetus on vastakkainen dekadenssille, jolloin identiteetti ja merkityksellisyys perustuivat elämän estetisoinnille. Tässä täyttyy haluamani tahraantumisen teema, viattomuuden pilaantuminen sekä kahtiajako hyvän ja pahan välillä. Sen sijaan hakemani luonnon, sopusoinnun ja läsnäolon kokemus toistuvat amisseissa, ja toimivat näin vaatteellisena viitekehyksenä tavoittelemaani maailmaan, luontoon, jossa ihminen kytkeytyy jälleen olemassaolonsa perusteisiin.

²² <https://fi.wikipedia.org/wiki/Amissit>

²³ <http://www.ohiosamishcountry.com/article/amish-dress-holmes-county-ohio-culture-about-life.html>

²⁴ *Igor* (toim.), 1999. s. 234

²⁵ <http://www.exploring-amish-country.com/amish-clothing.html>

²⁶ <https://vaestotiede.wordpress.com/2015/01/07/amissit/>

3. SUUNNITTELUPROSESSI

Iso osa opinnäytetyöprosessia on itselleen luontevien työtapojen löytäminen. Havainnointi siitä, millaiset metodit vievät sinut lähelle taustatutkimuksen ydintä, ja mikä on hedelmällisin ja tuotteliain tapa työstää ja tulkita sitä. En ajatellut itseäni materiaalilähtöisenä suunnittelijana aikaisemmin, mutta pian opinnäytteen aloittamisen jälkeen huomasin materiaalien kehittelyn olevan tärkein kiinne kohta suunnittelun aloittamisessa ja konseptin kehittäessä mallistoksi. Ymmärsin, että toisen vuoden yhteistyömalliston suunnittelua oli vaikeuttanut osaltani se, että käyttämämme materiaalit suunniteltiin lopullisesti vasta kaavojen tekemisen jälkeen. Havaitsin, että minun on hankala ajatella muotoa ennen kuin tiedän mistä ja millaisesta materiaalista se koostuu. Suunnitteluprosessini kulki materiaalien kehittelyn jälkeen luontevasti luonnoksiin ja siitä kaavojen tekemisen kautta prototyyppien ompeluun.

3.1 MATERIAALIT

Päämääräni oli ainakin alussa aika alitajuntainen, mutta pyrkimykseni malliston tunnelman suhteen pysyi yllättävän muuttumattomana. Yleisesti sekä materiaaleissa että vaateen olemuksessa lähdin tavoittelemaan hapertumista, kerroksellisuutta, maatumista, juhlintaa, orgaanisuutta, juurtumista, läpinäkyvyyttä ja rypistymistä.

Mallistossani käytettyjä materiaaleja ovat kierrätetty turkis, nahka ja vakosametti sekä sametti, silkki, tekoturkis ja erilaiset neulokset. Käytin kierrätettyä vakosamettia, nahkaa ja turkista, sillä koin sen tulevan luontevasti taustatutkimuksestani enkä eettisistä syistä olisi käyttänyt nahkaa tai turkista uutena. Myös materiaalin elämän ja arvon jatkuminen uudessa taiteellisista lähtökohdista tehdyssä vaatteessa kiinnosti. Halusin hyödyntää kierrätettyjä materiaaleja ja kasvivärjäystä tavalla, joka istuisi mallistoon eikä alleviivaisi kierrätystä ja vihreitä arvoja. Lopulta päädyin työstämään kaikki materiaalit itse vähintäänkin värjäämällä.

3.12 PAINOKANKAAT

Edelliseltä opiskeluvuodelta mieleeni olivat jääneet lempitekniikkani eli värin poisto kankaasta, etsaaminen sekä rypälesokerireservi, ja ajattelin hyödyntää näitä myös opinnäytteessäni. Aloitin tekemällä kokeiluja vanhalle vakosamettitakille, solmimalla ne ja poistamalla väriä kloriitilla. Tämän jälkeen maalasin kankaat reaktiiviväreillä ja kokeilin painaa seulalla etsin, viinahappo- tai rypälesokerireservin eri väriyhdistelmillä. Tuloksena oli homeisen ja vettyneen tapetin näköisiä kankaita, jossa eri tekniikoiden yhdistely loi rikkaita, hienovireisiä sekä sattumanvaraisia pintoja.

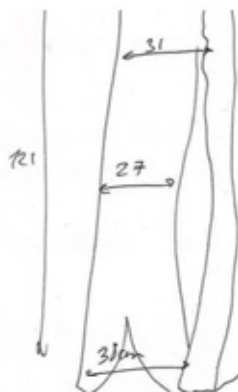
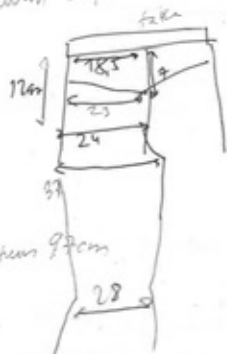
Halusin kukkateemaisen jatkuvan tiiviin printin. Käytin pohjana vanhaa 60-luvun tapetista otettua kuvaa, jonka kuviota muokkasin yksinkertaisemmaksi, psykedeelisemmäksi ja jatkuvaksi. Tein kukkakuosista kaksi eri kokoa, pienen ja hillitymmän painokankaisiin sekä isomman tapettimaisemman kuvion, jota käytin sametin polttopainossa. Koepaloja tehdessäni painoin pastan vahingossa sametin nukan puolelta, ja huomasin tämän irrottavan nukan vain osittain. Päätin vaihdella pastan painamista oikealta ja nurjalta puolelta sekä elävöittääkseni pintaa että saadakseni toimivan kankaan sekä housuihin että takkiin.

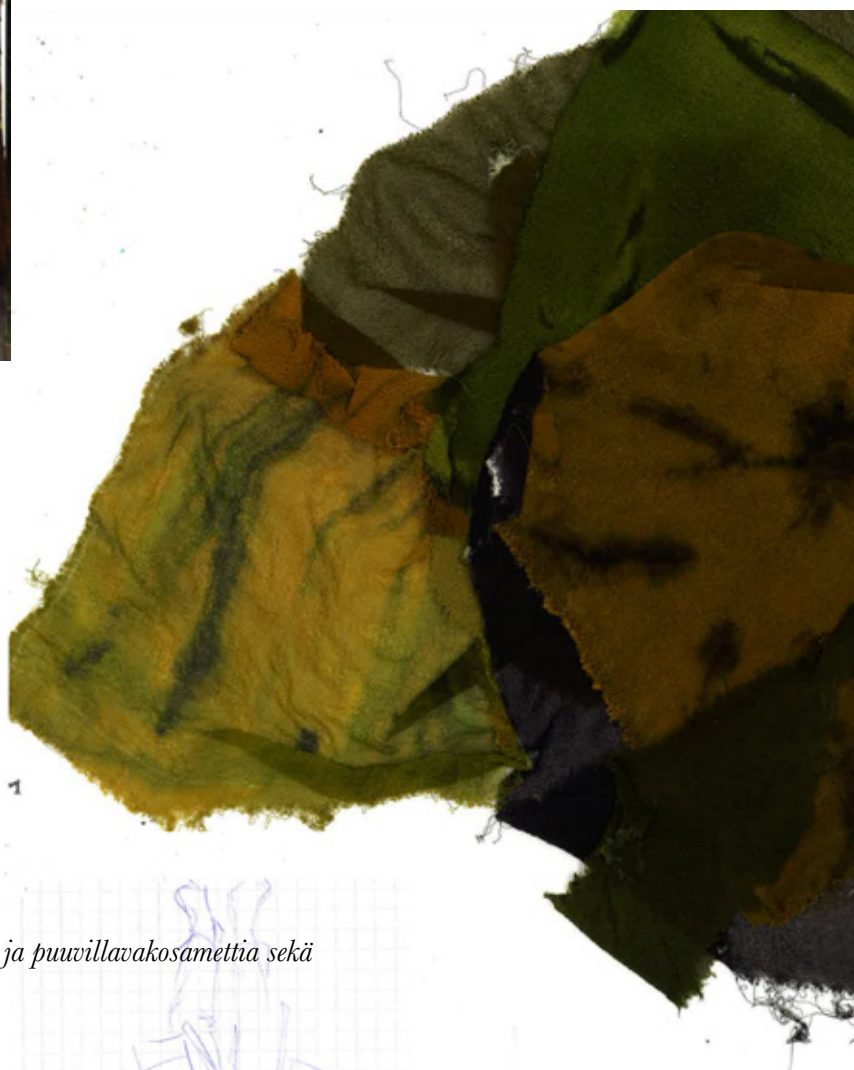
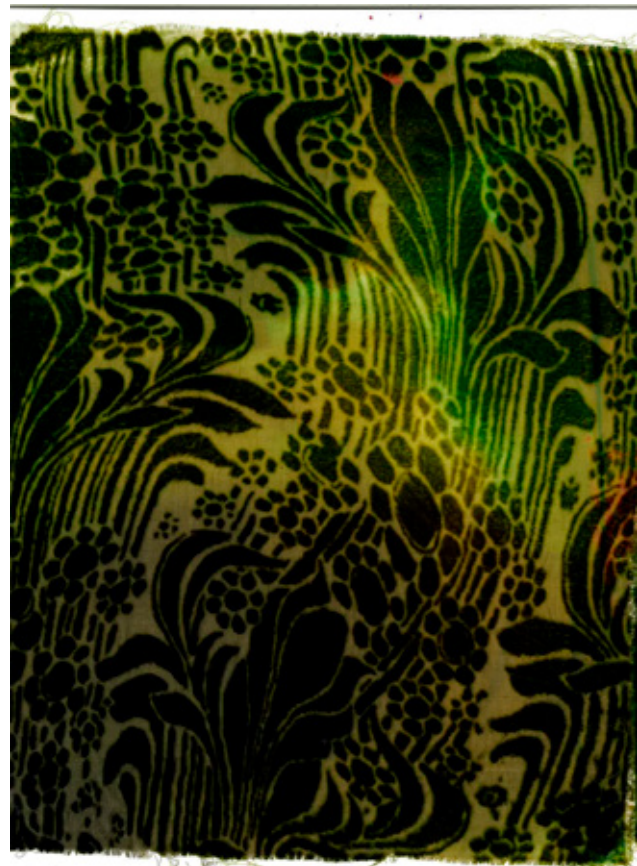
Kaaviolla painettujen kankaiden lisäksi värjäsin kankaita käsin maalaamalla ja punasipulin kuorilla värjäämällä. Tavoittelin epätasaisia pintoja, joita sain aikaan käyttämällä kreppisilkkiä, joka näytti erottelevan väriaineita toisistaan, soodavedellä sekä rullaamalla kangasta spiraalin muotoon.

leuker 22

mm pinus 121cm

kapurkulen 33,5cm

ensimmäisiä materiaalinäytteitä: käsin maalattua silkkiä ja puuvillavakosamettia sekä polttopainettu ja maalattu silkki-viskoosisametti

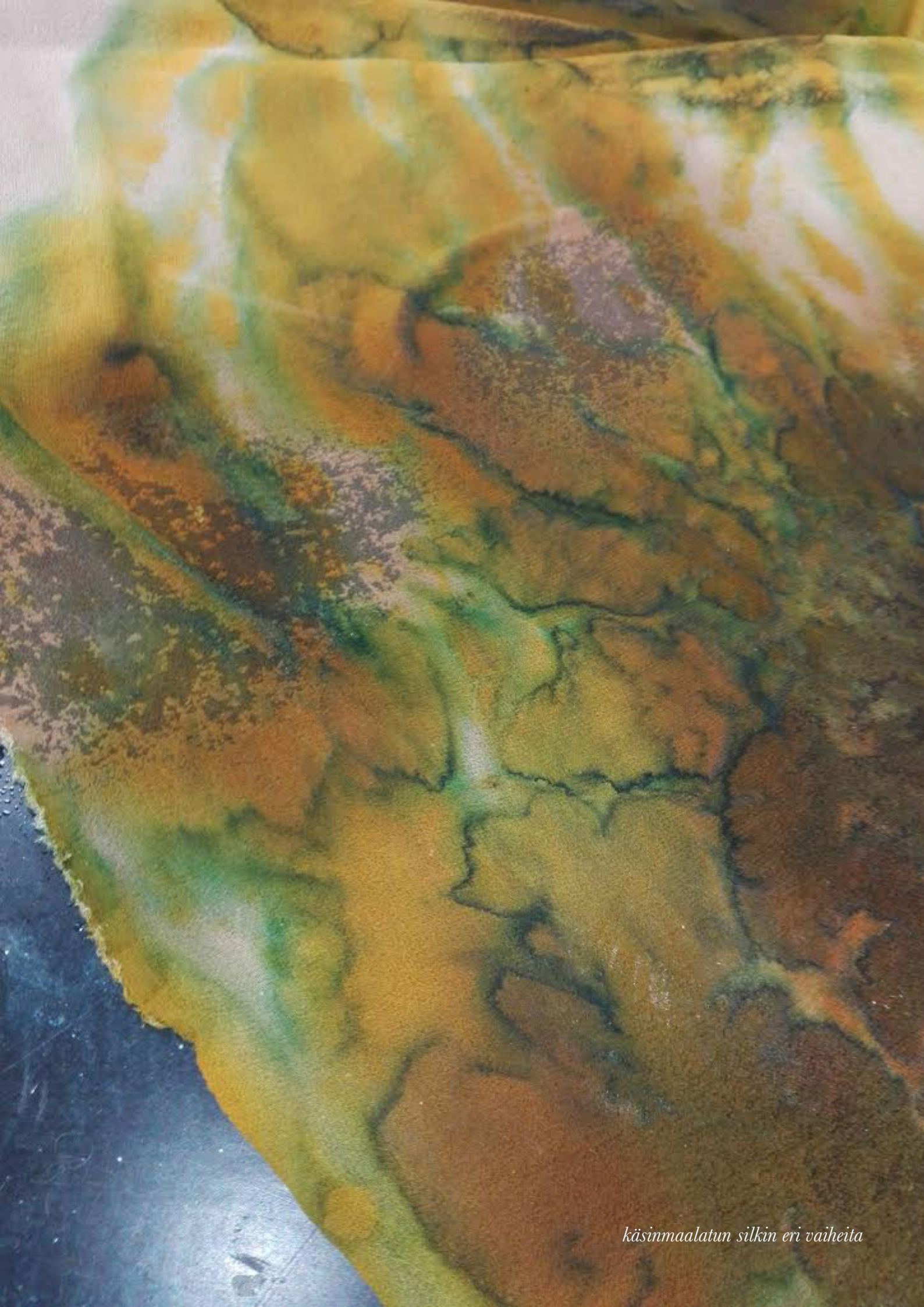

käsinmaalatun silkin eri vaiheita

3.13 NEULEET

Aloitin neuleiden kehittelyn syksyllä 2017 neulesuunnittelun kurssilla. Koin neuleen istuvan hyvin aiheisiini, mutta halusin välttää liian ilmeisiä hippineuleita ja tehdä toteutuksen hienostuneesti. Lopulta päädyin kolmeen eri tekniikkaan. Toteutin lyhyet housut teollisella adf-neulontakoneella Otaniemessä, joissa kahden ja yhden tason neulojen vaihtaminen sekä intarsiatekniikalla tehdyt värienvaihdokset luovat raidallisen pliseeratun näköisen lopputuloksen. Neuloin myös samalla tekniikalla, mutta yksivärisenä käsikoneilla poolokauluksisen hihattoman topin.

Kolmas suunnittelemani neuleista oli mustavalkoinen ontelojacquard, jonka kuva- aiheena olivat pyörteeseen joutuvat ruudut, jonka jatkokäsittelin solmuvärjättynä punasipulin kuorilla sekä kloriitilla.

Neljäs adf-koneella toteuttamani neulos oli kaksivärinen froteeneulos, jonka halusin imitoivan mahdollisimman tarkasti oikeaa pyyhettä. Alun perin suunnitelmissani oli tehdä rentoja kietaisuhameita mallistooni, mutta ne kehittyivätkin pyyhkeeksi, joka lanteille kiedottuna ovat mielestäni lähellä rentouden ydintä. Omassa mielessäni pyyhe kytkeytyi myös Adam Douglassin varsin trippailevaan trilogiakirjasarjaan Linnunradan käsikirja liftareille, jossa pyyhe on keskeisessä osassa galaksien välisessä liftaamisessa. Halusin kuva-aiheesta psykedeelisen ja hedonismia uhkuvan, joten kuvasin persialaisen poikaystäväni persialaisella matolla ja muokkasin kuvaa psykedeelisemmäksi ja froteen rakenteeseen sopivammaksi

Koska kaikkia neuleita oli vain yksittäiskappaleet, ja melkein kaikki olivat rakenteeltaan erilaisia, ajattelin samanlaisen jälkivärjäyksen punasipulin kuorilla yhdistävän ne kuitenkin samanhenkiseksi kokonaisuudeksi.

Punasipulin kuorilla ja kloritilla solmuvärjätty ontelojacquardneule

kuva-aiheen kehittyminen printin kautta froteeneulokseksi ja värjäyskokeiluja

3.14 NAHAN JA TURKIKSEN MUOKKAUS

Nahkanäyte oli yksi ensimmäisistä materiaaleistani. Aloitin materiaalin kehittelyn suunnittelemalla ja tekemällä psykedeelisen kuvion nahan pintaan laserleikkurilla. Tästäkin, kuten melkein kaikista pelkästään koneilla tehdyistä pinnoista tulee helposti teollisen näköisiä, joten halusin jatkaa pinnan työstämistä. Olin ajatellut kannabislehden hyödyntämistä kuvioaiheena, koska se stereotyyppisena symbolina kiinnosti. En kuitenkaan tiennyt, millä tavalla sen voisi toteuttaa mielekkäästi. Lopulta päädyin prässäämään liimakankaan avulla kuivattuja hampun lehtiä kiinni laserleikattuun nahkaan, jolloin lehti muuttui osaksi pintaa yhdessä kuvion kanssa. Laserointia varten piirsin kuvia muun muassa keijuista ja sienistä. Toinen suoraan hippeihin yhdistettävä ilmiselvä asia oli pienet pyöreät peilit, joita käytin myös pinnan rakentamiseen.

Olin tehnyt edellisenä vuonna kaavatunnilla housut, joissa epäsymmetriset orgaaniset leikkaussaumat kiersivät housun nyöritettynä kiinni sirkoilla ja nauhoilla. Halusin kehittää ideaa, joten päädyin käyttämään saumojen kiinnittämisessä isoja metallisia renkaita. Nahkamateriaalin rakentaminen oli monivaiheista ja melko työlästä, joten päädyin toteuttamaan siitä vain housut ja takin.

Turkista käsittelin aplikoimalla turkiksen pienistä paloista aiheenani psykedeeliset sienet. Halusin yhdistää hienostuneeseen klassikkovaatteeseen ja luksuksen stereotyyppinä pidettyyn turkistakkiin jotain siihen sopimatonta. Turkki on koottu tekoturkiksesta sekä ylijäämäturkiksesta ja kauluksen reunoihin käytin serkkujeni värjättyjä ylijäämähiuksia. Tämä vaatekappale oli haastavin toteuttaa, sillä halusin orgaanisia muotoja, jotka osoittautuivat työlääksi ja vähemmän toimivaksi kuin geometriset muodot. Teinkin turkiksen kuviosta neljä eri versiota ennen kuin olin tyytyväinen.

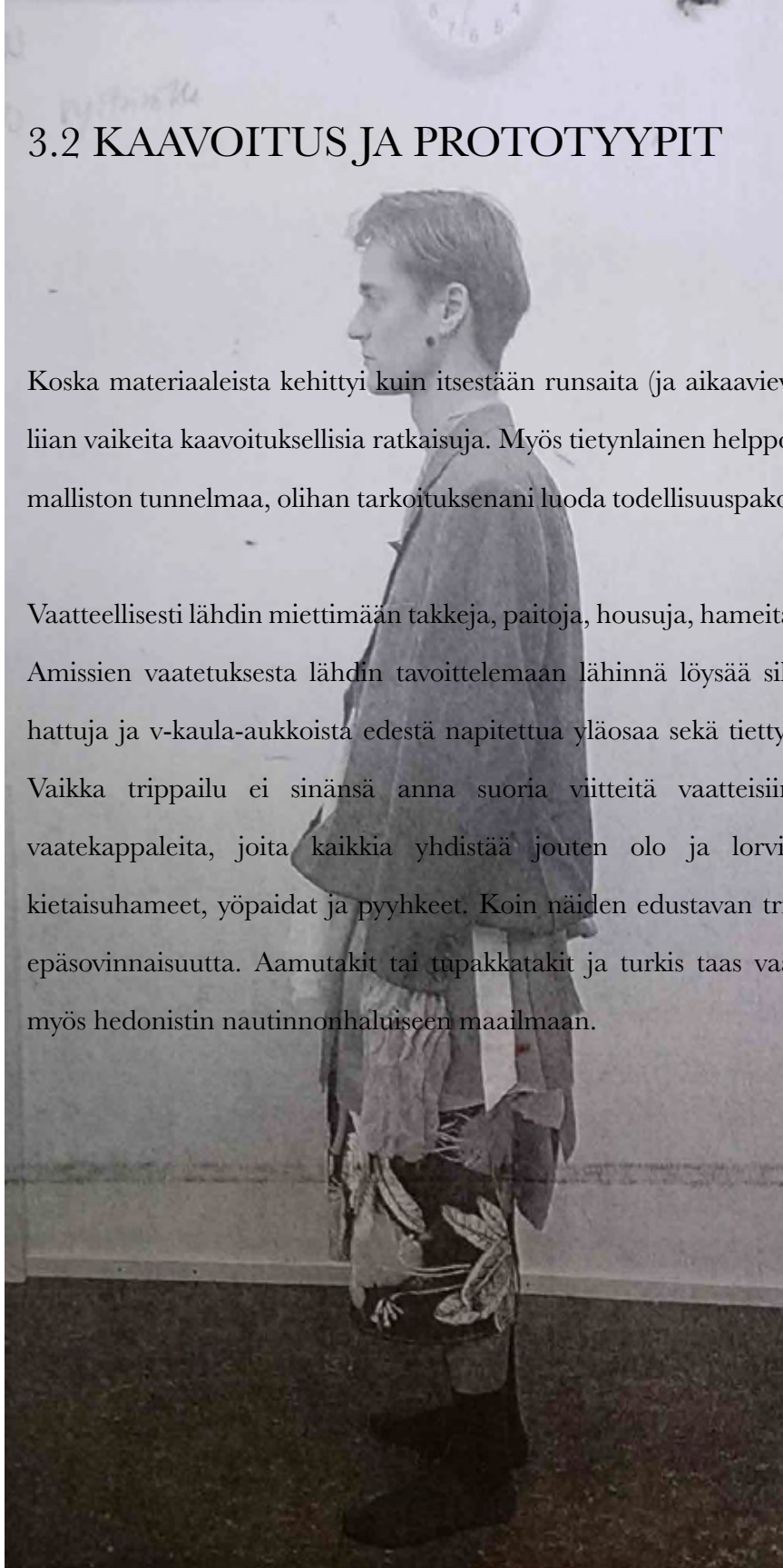

3.2 KAAVOITUS JA PROTOTYYPIT

Koska materiaaleista kehittyi kuin itsestään runsaita (ja aikaavieviä), en halunnut toteuttaa liian vaikeita kaavoituksellisia ratkaisuja. Myös tietynlainen helppous ja rentous kuului osaksi malliston tunnelmaa, olihan tarkoituksenani luoda todellisuuspakoisen hihhulin vaatekaappi.

Vaatteellisesti lähdin miettimään takkeja, paitoja, housuja, hameita, mekkoja ja aamutakkeja. Amissien vaatetuksesta lähdin tavoittelemaan lähinnä löysää siluettia, mekkoja, hameita, hattuja ja v-kaula-aukkoista edestä napitettua yläosaa sekä tiettyä isoäitimäistä estetiikkaa. Vaikka trippailu ei sinänsä anna suoria viitteitä vaatteisiin, huomasin ajattelevani vaatekappaleita, joita kaikkia yhdistää jouten olo ja lorviminen kuten aamutakit, kietaisuhameet, yöpaidat ja pyyhkeet. Koin näiden edustavan tripillä olemisen vapautta ja epäsovinnaisuutta. Aamutakit tai tupakkatakit ja turkis taas vaatekappaleina kytkeytyivät myös hedonistin nautinnonhaluiseen maailmaan.

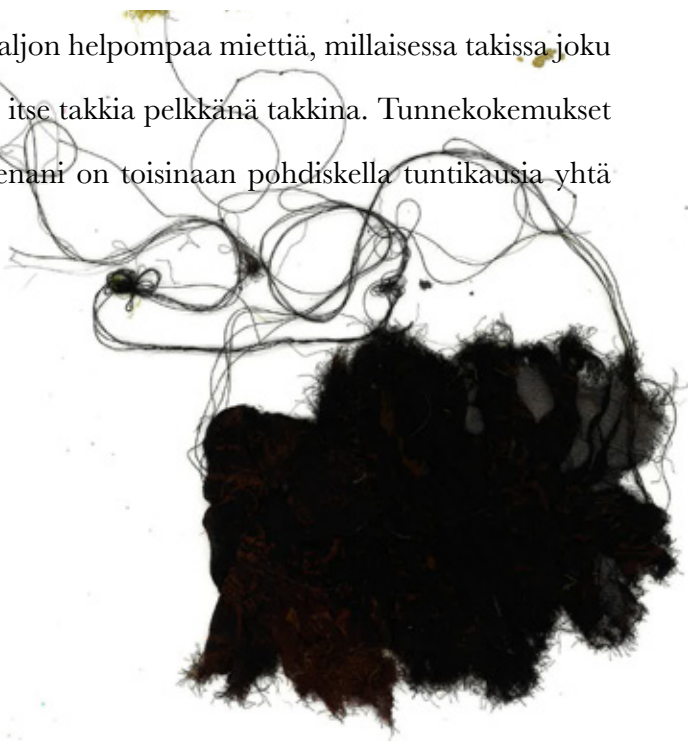
from Rexford's 1921 *Travel* article, captioned: "The men wear black, gray, or brown
hats, and beards—heavens and earth! what beards!—beards that
look as if they had been cropped from a moss-hung Florida tree!"

...distinguished the Amish from "the world," a world that, ac-
cording to the pictures, the Amish encountered when they ventured into
...the Amish found themselves in alien territory, at once bewil-
dered by the bustle, disgusted by its evil, and beguiled by its beauty. This
...myst and enchantment shows itself in many of Tay-
...most evident in the contrast presented between the
...the Amish children. In one of the photos, three
...-faced, stand against a concrete block wall.
...moved, successfully resisting the world's
...a wholly different spirit, one of pro-
...as they take in the sights, and the
...sights. "The start of a glorious day
...windows, then market, and
...ream." A second caption,

Ann Demeulemeester, Dries Van Noten, Comme des Garçonsin kevät-kesän 1992, Martin Margielan syksyn 2001 synkeät aamutakit sekä Alber Elbazin Lanvinin kevään 2004 näytökseen suunnitellut paljettijakkujen viimeistyksiset henkivät sekä omaa estetiikkaa että toimivat inspiraationa mallistoa tehdessä.

Maalaisvaatetus, psykedelia, dekadenssi, feminiininen mieskuva ja ajan kerrokset johtivat minut röyhelöiden pariin. Tämä muutaman vuoden ajan kaikkialta puskenut trendi osoittautui haasteelliseksi lähestyä. Tajusin, että röyhelöiden skaala on paljon laajempi ja monimuotoisempi, kuin olin aikaisemmin kuvitellut, ja vääränlaiset röyhelöt toisivat ei-toivottua henkeä mallistooni. Vaikka tavoittelinkin feminiinistä mieskuva, halusin vaatteideni olevan uskottavia miesten päällä, ja yritin olla varovainen röyhelöiden laadun kanssa. Opinnäytetyöohjaajani Tuomaksen avulla päädyin ottamaan mallia Comme des Garçonsin tavasta lähestyä röyhelöitä, ja päädyin rypistetyn nenäliinan näköisiin pieniin röyhelöihin, jotka näyttävät siltä kuin olisivat olleet vuosikymmeniä rypyssä vaatekaapissa. Tästä lähti idea rypistyneisyyteen yleensä, sillä koin ryppeisyyden henkivän käyttämisestä ja ilmentävän ajallisuutta ja haurautta. Halusin ohuiden ja herkkien silkipaitojen ja aamutakkien näyttävän jo sata vuotta käytetyiltä.

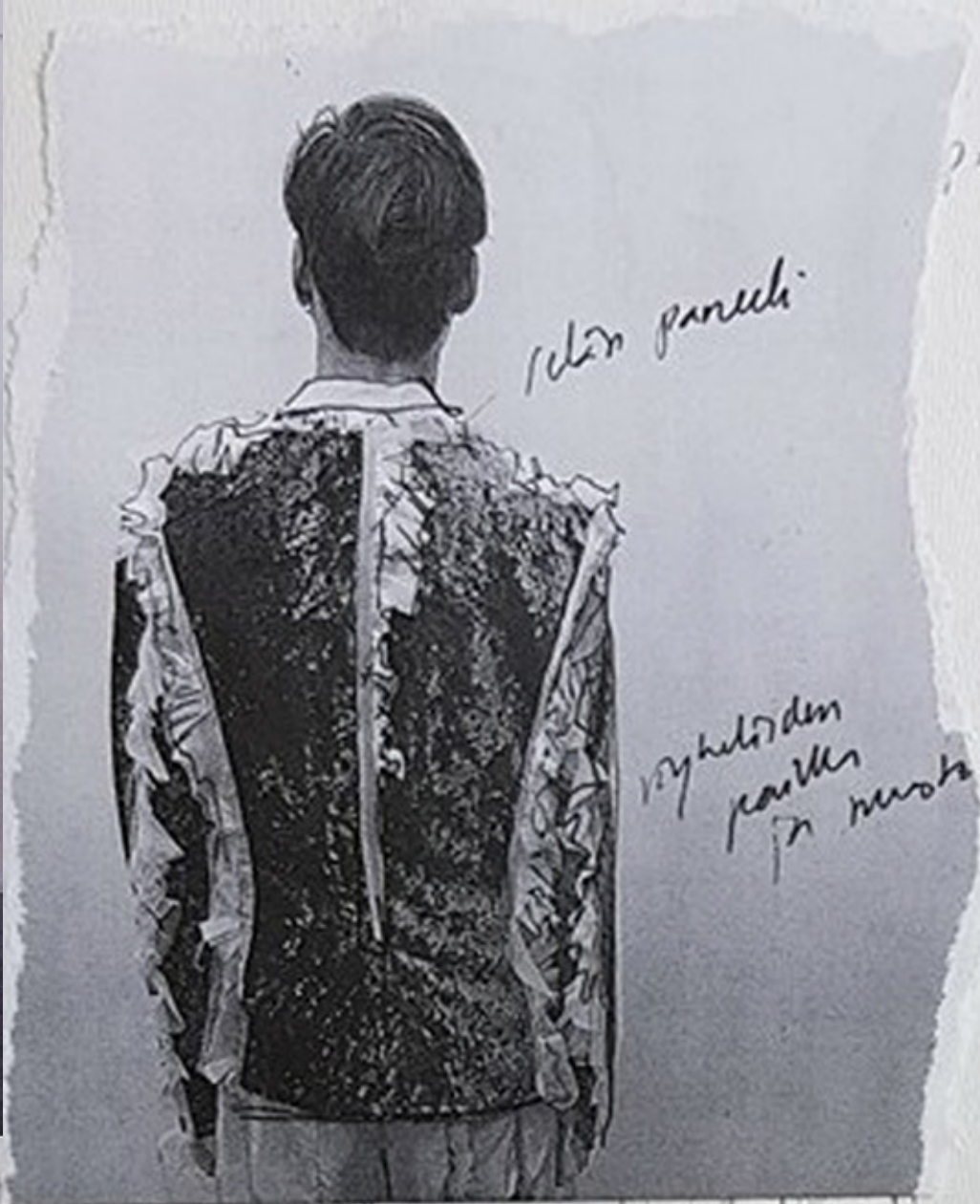
Itselleni suunnittelutyö ja mielikuva itse vaatteista kytkeytyy vahvasti konkretiaan ja ajatukseen henkilöstä, joka vaatetta pitää. Malliston taustatutkimuksen ja maailman sekä itse vaatteiden välissä linkkinä toimivat kuvitteelliset hahmot, joiden luoma henkilökohtaisuus toimii kiinnekohtana suunnittelussani. On paljon helpompaa miettiä, millaisessa takissa joku viihtyisi lähtiessään tripille kuin miettiä vain itse takkia pelkkänä takkina. Tunnekokemukset helpottivat päätöksentekoa, sillä taipumuksenani on toisinaan pohdiskella tuntikausia yhtä yksityiskohtaa osaamatta päättää sitä.

hanke

relax
in
muoto

4. TUOTTEET JA VALMISTUSPROSESSI

Mallistoni esiteltiin Näytöksessä 25.5.2018. Pysyin suunnitelmassani ja toteutin seitsemän asun miestenvaatemalliston, joka sisälsi paria muutosta lukuunottamatta vuoden alussa tehdyn suunnitelmani sellaisenaan. Mallistoon kuului kolme miesten pukua, pitkä takki, nahkatakki- ja housut, kolme toppia, kaksi mekkoa ja aamutakkia, neuletakki, -paita, -housut, pyyhe, seitsemän virkattua hattua sekä helmikoruja. Aikatauluni sisälsi tasaisen pitkiä päiviä, ja onnistuinkin välttämään töiden tekemisen öisin, vaikka viime hetken korujen väsäämisen takia mallistoni valmistui kokonaisuudessaan vasta tuntia ennen näytöstä.

Itse tekeminen sujui satunnaisia vastoinkäymisiä lukuun ottamatta rivakasti, valmistin asut materiaaleista lähtien stressin takia selvästi huonontuneen lähimuistin sekä silmätulehduksen riivamisesta huolimatta noin kuudessa viikossa. Vaikka itse tekeminen sujui, oli raskain osuus selvästi psyykinen.

Olen henkilökohtaisesti kiinnostunut ihmisen hyvinvoinnista ja psyykkeestä, ja ajattelin malliston tekoa eräänlaisena testinä stressin äärikokemuksesta. Yritin havainnoida omaa ja kanssaeläjiäni tapaa käsitellä ja selviytyä paineesta prosessin aikana ja sen jälkeen. Opin itsestäni työskentelijänä, säätelemään paremmin omaa jaksamistani, tapaani käsitellä vastoinkäymisiä, suhtautua stressiin ja kantaa vastuuta.

Suurin tyytymättömyyteni aihe oli oma levoton mieleni. Tehdessäni jotain en keskity siihen, vaan mietin jo jotain muuta. Olen helposti kärsimätön ja hutiloin, kun en jaksakaan enää odottaa. Kyllästyin omaan levottomaan olotilaani. Vaihdoin työskennellessäni musiikin tylsiin podcasteihin. Rauhoitin tekemistäni, yritin olla läsnä, ja keskittyä. Onnistuin vaihtelevasti, mutta työskentelin kuitenkin pitkäjänteisemmin kuin aikasemmin.

Työn loppuun saattaminen tuntui ajoittain tuskalliselta, tylsältä ja paineiselta, mikä on tietenkin täysin normaalia. Kaikki tuntematon, uuden omaksuminen, kehittyminen ja epävarmuuden tunteiden käsitteleminen on kivuliasta ja epämukavaa.

Muistan myös hetkiä, jolloin inspiroiduin tekemisen kautta ja stressistä huolimatta uusiin kaavoihin, vaatteisiin tai tekniikoihin. Teot, inspiroituminen ja motivoituminen ovat toisiaan ruokkiva positiivinen kehä, jota aion myös jatkossa pitää yllä. Vaikka tekemisen aloittaminen tuntuisi vaivalloiselta, on se myös avain inspiraation ja motivaation saamiseen.

kiinni liimaantuneella paperilla ja vedellä turmeltu nahkatakin etukappale

5. YHTEENVETO

Arvioidessani lopputulosta ajattelin jakaa työn fyysisen toteutuksen onnistumiseen sekä oppimiseni määrään. Tärkeintä on mielestäni omaksua, miten mallisto käytännössä suunnitellaan ja toteutetaan sekä löytää mielekkäät tavat omaan työskentelyyn. Malliston henkisen kuormittavuuden suitsiminen on myös melkein yhtä tärkeä onnistumisen mittari kuin mallisto esteettisenä kokonaisuutena. Malliston onnistumisen kannalta taas pidän tärkeänä oman esteettisen jäljen löytämistä sekä oman taustatutkimuksen ja inspiraation onnistunutta tulkintaa vaatteeksi.

Yritin mallistoa tehdessä ottaa huomioon, että se koetaan pääasiassa kolmessa eri kontekstissa. Mallistoa tarkastellaan näytöksessä mielestäni kliinisessä ympäristössä. Vaatteet on laitettu kaikesta muusta maailmasta irralleen katsottavaksi parrasvaloihin tilanteessa, jonka nimi on *muotishow*. Toinen näkökulma on kuvan tai videon kautta, jossa vaate halutaan näyttää ympäristössä, joka tukee malliston maailmaa. Kolmas tapa on katsoa ja koskea vaatetta läheltä, tutkia vaikuttaako se arvokkaalta ja esteettisesti kauniilta ja kokemus siitä, miltä vaatteen sisällä oleminen tuntuu. Tavoitteenani oli pitää mallisto mielekkäänä koettavana kaikista näistä kulmista.

Mallisto on mielestäni selkeästi taustatutkimuksensa näköinen. Olen monella tavoilla tyytyväinen siluetteihin, materiaaleihin, kaavoihin ja ompelujälkeen. Seitsemän asun mallisto on suppea ja vaatii tiettyä yhtenäisyyttä, jotta sen lähettämä viesti ja maailma olisi helposti ymmärrettävä myös katsojalle, joka näkee sen hetken muiden mallistojen lomassa. Jälkikäteen ajateltuna olisin yhtenäistänyt ja selkeyttänyt mallistoa, jotta yksittäiset vaatteet olisivat tukeneet enemmän mallistoa kokonaisuutena. Malliston tekeminen laadukkaasti ja harkiten vaatii aikaa ja suunnittelua, ja olisin voinut priorisoida aikaa paremmin keskittymällä muutamaankin tekniikkaan kuin kokeilemalla vähän kaikkea.

Toteutin loppujen lopuksi aika paljon erilaisia tuotteita, kaavoja ja tekniikoita, ja vähemmälläkin olisi pärjännyt. Toisaalta olen tyytyväinen, että uskalsin kokeilla uusia tekniikoita ja materiaaleja. Kollaasimaisesti ja näennäisen satunnaisista vaatekappaleista rakennettu mallisto myös istuu lähtökohtiini.

Toinen aspekti, jota olisin mallistooni kaivannut olivat ajalliset kerrostumat myös tästä ajasta sekä todellisuudesta. En ehkä malliston teossa osannut ottaa huomioon niin hyvin moderneja kerroksia, tätä päivää, arkea tai todellisuutta kuin olisin halunnut. Epätodellisuus ja eskapismi ovat kuitenkin kiinnostavimmillaan, kun kontekstina on todellisuus.

Oman esteettisen jäljen arvioiminen on silti hankalaa, sillä en osaa rehellisesti sanottuna vieläkään katsoa mallistoa objektiivisesti, ja olen kroonisesti tyytymätön tekemiini asioihin. Malliston aihe oli henkilökohtainen, ja teemat olivat pohja mielentilalle, jota luultavasti hyödynnän jatkossakin. Olen kiinnostunut merkityksettömyydestä yleensä, ja pidän sitä hedelmällisenä metatason teemana. On kiehtovaa, miten lähes kaikki ihmisen harjoittama kulttuuri perustuu merkityksen luomiseen eri tavoilla. Myös eskapismi ja utopistiset maailmanlopun ajatukset ovat teemoja, joita haluaisin käsitellä eri näkökulmista jatkossakin.

Puhuin opinnäytteeni alussa malliston esteettisten ominaisuuksien luomista osittain hallitsemattomista piirteistä. Olin, ja olen edelleen hämmentynyt mallistoni läpileikkaavasta puvustuksellisesta tunnelmasta - sehän näyttää vanhan teatterin ei koskaan uusitulta nuhruiselta pukukaapilta. En tiedä kuinka suhtautuisin siihen, sillä yleisesti muodissa se on mielestäni tulkittu ei-toivottavana elementtinä. Olen kuitenkin kallistumassa siihen, että se saattaa olla minulle ominaista esteettistä jälkeä, ja ristiriitainen suhtautumiseni kumpuaa muodin normeista.

Muodillisessa kontekstissa suhteeni pukuun liittyy uutuuden ja naamioitumisen elementteihin. Olen huomannut, että tietyissä normaalin elämän tilanteissa täysin uudet vaatteet tekevät minulle epämukavan olon. Ihan kuin nuhrisuuden alle kätkeytyisi, ja kätkeytyykin

enemmän merkitystä. Upouudet vaatteet eivät vaikuta todelliselta, vaan naamiolta huonossa mielessä, jossa yksilön mielenkiintoinen, virheellinen sielu kääritään kapitalistiseen, ohueen ja epärealistiseen täydellisyyden kääreeseen. Myös puku esimerkiksi teatterikontekstissa vaikuttaa monesti epätodelliselta, *teatterimaiselta*, ja on siksi mielestäni usein epäuskottava. Olin ehkä huomaamattani siis halunnut tavoitella jotain aitoa. Olin pyrkinyt kohti jotain autenttista, ja näin tulin luoneeksi autenttisen puvuston. Tämä outo, ennalta suunnittelematon paradoksi hämmentää, mutta on jälkikäteen ajateltuna itselleni malliston mielenkiintoisin arvo. Se toi minulle uuden, ennestään tuntemattoman ajatusmallin vaateen funktion, vaateen tietoisien puvustuksellisen käytön arjessa.

Vaatteethan ovat sosiaalinen kuori, ja tiedostaen rakennettu sellainen, eli näin tulkittuna puku, mutta jossa on tarkoitus kuitenkin esittää omaa itseään. Entä jos vaate olisi annettu selkeästi pukumaisena keinona olla joku muu, tai vaihtoehtoisesti olla oma itsenä, mutta naamiaiasussa. Vaateen rooli ei siten olisi yhtä alisteinen ja sidottu identiteettiin kuin nyt. Vaikka ympäristö edelleen näkee vaatteet identiteetin osana, voisi se jo mielikuvana vapauttaa tulkitsemaan vaateen kautta omaa persoonaa monipuolisemmin niin kuin se todellisuudessa on, epämääräisenä alati muuttuvana algoritmikimppuna vailla järkeä ja logiikkaa. Itse pidän tästä naamioitumisen ajatuksesta, jossa voisi unohtaa ristiriitaisen minuuden eheyttävää tulkintaa ja puskemista kohti vaikutelmaa kauniimmasta, itsevarmemmasta ja älykkäämmästä minästä.

6. KIITOS

Tuomas Laitinen

Anna-Mari Leppisaaari

Eeva Heikkinen

Anna Leinonen

Sari Kivioja

Reetta Myllyniemi

Paul Nyström

Hannele Kymäläinen

Aydin Jodayri Hashemizadeh

Suvi Kajas

Milka Seppänen

Linda Kokkonen

Tiina

Laura Bestle

Miska Viitala

Aada Koivuranta

Laura Anttila

Sonya Mantere

Frans, Otto ja Anselme

Suomen Nauhatehdas

7. LÄHTEET

Seuraavasta osiosta löydät tarkemmat tiedot lähteistä niin kuvien ja digitaalisten lähteiden kuin kirjallistenkin viittausten osalta.

7.1 KUVALÄHTEET

KUVA 1 Oma kuva. Materiaalikokeilu s.2

KUVA 2 Ote taustatutkimuksesta. Good, M. 1985. *Who are the amish?* Lancaster, PA: Good Books s.3

KUVA 3 Ote taustatutkimuksesta. Otto Marseus van Schrieck mid 17th, oma printti, kollaasi s.4-5

KUVA 4 Ote taustatutkimuksesta. Claude Cahun, Le coeur de pic s.7

KUVA 5 Ote taustatutkimuksesta. Kollaasi: d'arte del vetro, replica issue 2/2017 s.13

KUVA 6 Ote taustatutkimuksesta. Kollaasi: Replica issue2, sphongle, materiaalikokeilu, Jessi Reaves

KUVA 7 Ote taustatutkimuksesta. Weaver-Zercher, D. 2001. *The Amish in the American imagination*. Baltimore: London: Johns Hopkins University Press. s.19

KUVA 8 Ote taustatutkimuksesta. Kollaasi: Patrick Saytour, oma materiaali s.20-21

KUVA 9 Oma kuva. Mallina Aydin. s.22

KUVA 10 Mallistoluonnoksia ja materiaalikokeilu s.25

KUVA 11 Materiaalikokeiluja s.26-27

KUVA 12 Omat kuvat. vakosametin muokkausta, valmiin takin pintaa s.28

KUVA 13 Oma kuva sovituksista. Mallina Janne. s.29

KUVA 14 Oma kuva. Mallina Aydin. s.30-31

KUVA 15 Oma kuva. Silkin maalaus s.32

KUVA 16 Oma kuva. Silkin maalaus ja Aydin s.33

KUVA 17 Kuvaaja Milka Seppänen. Mallina Filippas. Näytös18 s.34

KUVA 18 Oma kuva. värjätty neulos s.36

KUVA 19 Kuvaaja: Sonya Mantere. Mallina Frans s.37

KUVA 20 Kuvaaja Sonya Mantere. Mallina Anselme s.38

KUVA 21 Oma kuva. Froteeneuloksen kehittelyä, materiaalikokeiluja s.39

KUVA 22 Oma kuva. Hiusten värjäystä s.41

- KUVA 23** Oma kuva. Materiaalikokeiluja s.42
- KUVA 24** Kuvaaja Milka Seppänen. Mallina Kristian. Näytös18 s.43
- KUVA 25** Oma kuva. Mallistoluonnos. Mallina Eetu s.44
- KUVA 26** Oma kuva. Turkispalojen asettelua. s.45
- KUVA 27** Oma kuva sovituksista. Mallina Eetu. s.46
- KUVA 28** Ote taustatutkimuksesta. Weaver-Zercher, D. 2001. *The Amish in the American imagination*. Baltimore: London: Johns Hopkins University Press. s.47
- KUVA 29** Oma kuva sovituksista. Mallina Eetu. s.49
- KUVA 30** Oma kuva sovituksista. Mallina Eetu ja luonnoksia. s.50-51
- KUVA 31** Oma kuva. Mallina Aydin. s.52-54
- KUVA 32** Oma kuva. Pilalle mennyt nahka s.56
- KUVA 33** Kuvaaja: Sonya Mantere. Mallina Frans s.57
- KUVA 34** Oma kuva. Mallina Cosmo, Argo, Filippas, August, Christopher, Arsi, Kristian. Näytös18 s.58-59
- KUVA 35** Kuvaaja Sonya Mantere. Mallina Anselme s.60
- KUVA 36** Kuvaaja: Sonya Mantere. Mallina Frans s.62
- KUVA 37** Oma kuva. Mallina Christopher. Näytös18 s.65
- KUVA 34** Oma kuva. Mallina Christopher, Arsi ja Filippas. Näytös18 s.66
- KUVA 38** Kuvaaja: Sonya Mantere. Mallina Frans s.71

7.2 PAINETUT LÄHTEET

Dempsey, Amy (2002) Moderni taide. Helsinki: Otava

Harari, Yuval, (2017) Homo Deus. Huomisen lyhyt historia. Bazar Kustannus Oy

Hostetler John A. (1989) Amish roots a treasury of history, wisdom, and lore. Baltimore: The Johns Hopkins University press

Huxley, Aldous (1954) Tajunnan ovet & Taivas ja helvetti. Helsinki: Like kustannus Oy

Igou, Brad. (toim.) (1999) The amish in their own words. Waterloo: Herald press

Lyytikäinen Pirjo (toim.) Kantokorpi, Mervi & Molarius, Päivi & Riikonen, H.K. (1998) Dekadenssi vuosisadanvaihteen taiteessa ja kirjallisuudessa. Hämeenlinna: Karisto Oy.

7.3 DIGITAALISET LÄHTEET

Ahlava, Liisa. Hybris 2/2010. Dekadenssi, keinotekoisuus ja yksilöllisyys. [http://](http://hybrislehti.net/hybris-22010/dekadenssi-keinotekoisuus-ja-yksilollisyys)

hybrislehti.net/hybris-22010/dekadenssi-keinotekoisuus-ja-yksilollisyys [viitattu 20.12.2017].

<https://freepathways.wordpress.com/2009/09/16/srk-amishit/> [viitattu 20.12.2017]

<http://www.exploring-amish-country.com/amish-clothing.html> [viitattu 20.12.2017].

<http://www.ohiosamishcountry.com/article/amish-dress-holmes-county-ohio-culture-about-life.html> [viitattu 20.12.2017].

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Estetiikka:sabi> [viitattu 28.12.2017]. <http://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:dekadenssi> [viitattu 20.12.2017]. <https://vaestotiede.wordpress.com/2015/01/07/amissit/> [viitattu 19.12.2017] <https://fi.wikipedia.org/wiki/Amissit> [viitattu 19.12.2017] https://fi.wikipedia.org/wiki/Fin_de_siecle [viitattu 28.12.2017]. <https://en.wikipedia.org/wiki/Psychedelia> [viitattu 19.12.2017]. https://en.wikipedia.org/wiki/Psychedelic_drug [viitattu 19.12.2017].

Wiser, Callie T. (2017) The Amish Documentary. Shunned from Amish Family, BBC documentary. <http://www.cindywoodsmall.com/2012/05/14/why-the-amish-dress-the-way-they-do/>

